

МАРИЈАНА САВИЋ, ДОБИТНИЦА ОВОГОДИШЊЕГ ПРИЗНАЊА „ХЕРОИНА БОРБЕ ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ЛЈУДИМА“, КОЈУ ДОДЕЉУЈЕ СТЕЈТ ДЕПАРТМЕНТ

Жртвама мора да се верује и помогне

Мирослава Дериконјић

Више од половине идентификованих жртва трговине људима у Србији (62, 12 одсто) чине деца, а већина њих била је приморана на просячење и извршење кривичних дела, сексуалну експлоатацију и принудне бракове, каже у разговору за наш лист Маријана Савић, директорка невладине организације „Атина“ и добитница овогодишње награде „Хероина борбе против трговине људима“, коју додељује Стејт департмент. Жртве сексуалне експлоатације, према њеним речима, углавном су девојчице од 13 до 18 година, иако су забележени случајеви да су једанаестогодишње девојчице коришћене у порнографске сврхе.

Шта је оно што нас је издвојило од других бораца против трговине људима с обзиром на то да сте једна од десет особа на свету којој је

државних органа и кршење закона. Пружамо помоћ ослам дана у недељи. Не финансирамо се из буџета Републике Србије и та независност нам омогућава да останемо храбри и принципијелни.

Шта је добро, а шта би требало да се мења у Срби када је у питању борба против трговине људима?

Борба против трговине људима у Србији је борба против ветрењача у којој су наши највећи изазови унутар институција које би требале да буду савезници грађана. Грађани су најважнији, влада и институције би требало да буду партнери грађанима, а не да владају њима. Суочавамо се са системом који не само да није довољно ефикасан већ често и отежава наше напоре због недостатка јавности, адекватног финансирања и стратешког планирања. Обилан проблем представља и недостатак воље да се преживеле жртве тргови-

дубоко повезани с овим питањем. Акцент је стављен на потреби за интензивном мултисекторском сарадњом, анализом начина на које приступамо проблему трговине људима и процени учинка.

Дискутовали смо о неопходности да институције буду одговорне према грађанима, о њиховој јавности у раду и значају политичке воље за променама у друштву. Издвојили смо улогу специјализованих организација цивилног друштва које пружају подршку жртвама и значај укључивања преживелих у борбу против трговине људима. Говорили смо о потреби запослења, становања и образовања жртва трговине људима. Критички смо се осврнули на изазове у имплементацији прописа, трговину људима у сврху ралне експлоатације, и неопходност адекватног процесуирања. Дискутовали смо о обавези државе да финансира програме дугорочне подршке и заштите из буџета Репу-

Ентони Блинкен уручује награду Маријани Савић

Фото: невладине организација „Атина“

Стејт департмент доделио ово признање?

Добила сам међународно признање као део „Атине“, чији се рад издваја због свеобухватног програма подршке и опоравка за жртве трговине људима. Стејт департмент нас је због онога што радимо препознао као јелну од десет тачака на свету која се истиче у борби против трговине људима. Током дводесетогодишњег рада развили смо начине на које приступамо жртвама и стручност које су данас препознате као најбоља пракса у свету. Помогли смо преко хиљаду жена и њихове деце. Непрестано се усавршавамо, признајемо сопствене грешке и учимо из њих. Препитијемо свој рад и никада ниједну жртву ни смо оставили без подршке.

На који начин помажете жртвама?

Наш програм обухвата мноштво услуга – од смештаја, правне помоћи, до емоционалне и психосоцијалне подршке. Прилагођавамо наше услуге стварним потребама жена које су преживеле трговину људима. Без компромиса стојимо иза закона и прописа наше Србије и инсистирамо на њиховом поштовању од стране институција. Посебно смо поносни на то што смо омогућили жртвама трговине људима да активно учествују у креирању наших програма. Не само да их охрабрујемо да заговарају промене које су њима важне већ и да њихов глас буде снажан и поштован. Сарађујемо са жртвама и колегама из других институција и организација, упозоравамо на сваку недоследност

не укључе у креирање политика. Ове особе носе непроцењиво знање и увиде који би могли значајно унапредити нашу ефикасност. Штавише, атмосфера у којој удружења грађана и грађанство осећају притисак да не критикују лоше, несврскохане праксе и понашања, уколико не желе да буду изложене претњама, неприхватљива је. Потребно је хитно препенити-

”

Жене често не говоре о насиљу које су преживеле, а деца још мање. Преквалификација кривичних дела у блаже мора да престане, јер тужилаштво оваквим својим радом наноси велику штету друштву

ти како наше институције приступају проблему трговине људима, колика је њихова стварна воља да се нешто промени у том смислу.

О чему сте разговарали са државним секретаром САД Ентони Блинкеном приликом доделе награде?

У Стејт департменту смо разговарали о изазовима које носи борба против трговине људима. Наглашено је да су неједнакост, сиромаштво и миграције

ближе Србије, да новац буде утрошен на програме подршке жртвама трговине људима, односно да им се обезбеде и заштите сва права. У тим разговорима јасно сам ставила до знања да је кључни елемент политичка воља домаћих лидера.

Шта треба да се уради да би се борба против трговине људима побољшала?

Морамо уложити више труда у идентификацију жртва и морамо да им верујемо. Жене често не говоре о насиљу које су преживеле, а деца још мање. Лоша пракса преквалификације кривичног дела трговине људима у посредовање у проституцији мора да престане, јер тужилаштво на овај начин наноси велику штету правном поретку, друштву, свима нама. Последња тога је да жене и деца губе сва права на подршку као жртве и остају сами, само као сведоци, без икакве подршке и са тешком стигмом. Друго, схватање подршке мора бити свеобухватно и треба да траје док год је то потребно.

Како би сте оценили извештај Стејт департмента о борби против трговине људима у Србији?

Жао ми је што је Србија пропустила још једну шансу. Када држава испуни минимум услова, моћи ће да се говори о причи која ише у добром смеру и у којој су нам жена и деца заштићени од злочина и у којој имамо одговоран систем који верује грађанима и који бриње о њима, којем је у интересу да казни починиоце и обезбети жртве.